

ย่อวารสาร

ไวรัสตับอักเสบชนิดอี สาเหตุของโรคตับอักเสบเฉียบพลันในเนเธอร์แลนด์

Hepatitis E virus as a Cause of Acute Hepatitis in The Netherlands

Aletta TR Tholen¹, Janke Schinkel², Richard Molenkamp², C Wim Ang¹

¹Department of Medical Microbiology and Infection Control, VU University Medical Center, Amsterdam, The Netherlands; ²Section of Clinical Virology, Department of Medical Microbiology, Academic Medical Center, University of Amsterdam, Amsterdam, The Netherlands. PLoS One 2016;11(2):e0146906.

ความเป็นมา จากการศึกษาค้นคว้าการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบอี (HEV) ในกลุ่มผู้บริจาคโลหิตชาวเนเธอร์แลนด์ที่ผ่านมา พบว่าผู้บริจาคโลหิตเคยมีการติดเชื้อ HEV ประมาณร้อยละ 27 อย่างไรก็ตาม การที่วินิจฉัยโรคได้จำนวนน้อยแสดงว่าจำนวนเชื้อที่พบนั้นยังมีปริมาณเชื้อ HEV ที่ต่ำไม่สามารถตรวจพบได้และผู้ติดเชื้อไม่แสดงอาการหรือวินิจฉัยได้น้อย

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดภาวะตับอักเสบเฉียบพลัน (Acute hepatitis) ในกลุ่มผู้ป่วยชาวเนเธอร์แลนด์ และเพื่อหาแนวทางการตรวจวินิจฉัย (serology หรือ PCR) ที่เหมาะสมกับการตรวจการติดเชื้อ HEV

วิธีการศึกษา ตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวอย่างที่เลือกจากกลุ่มผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่องแต่อาการไม่รุนแรงที่คาดว่ามีความเสี่ยงจากการติดเชื้อ ซึ่งตัวอย่างกลุ่มนี้ได้เก็บจากโรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัย เกณฑ์คัดเลือกรูปแบบตัวอย่างคือมีปริมาณเอนไซม์ alanine aminotransferase มากกว่า 34 U/I และต้องผ่านการตรวจหาแอนติบอดีต่อเชื้อ CMV, EBV หรือ HAV

ผลการศึกษา ตัวอย่างทั้งหมดจะทำการตรวจหาเชื้อ HEV ด้วยวิธี ELISA และ PCR ซึ่งจากตัวอย่างผู้ป่วยทั้งหมด 90 ราย พบว่า 22% ตรวจพบว่ามีแอนติบอดีชนิด HEV IgG และมีเพียงหนึ่งรายที่มีแอนติบอดีชนิด HEV IgM สำหรับการตรวจ PCR เพื่อหา HEV RNA พบว่าให้ผลบวก 2 ราย ซึ่งหนึ่งในสองรายพบว่ามีแอนติบอดีต่อเชื้อ HEV (ให้ผลบวก) ทั้งชนิด IgG และ IgM ส่วนอีกหนึ่งรายมีเพียงแอนติบอดีชนิด IgG เท่านั้น เมื่อทำการ

แยกจีโนมไปพบว่าเป็น HEV จีโนม 3 นอกจากนี้ผลการตรวจการติดเชื้อ CMV, EBV และ HAV ในตัวอย่างกลุ่มนี้พบว่าให้ผลบวกร้อยละ 13, 10, และ 3 ตามลำดับ

สรุป ถึงแม้ว่าการศึกษานี้จะมีข้อจำกัดคือ จำนวนตัวอย่างที่มีจำนวนน้อย แต่ก็สามารถสรุปได้ว่า HEV เป็นสาเหตุของโรคตับอักเสบเฉียบพลันของผู้ป่วยในโรงพยาบาลของเนเธอร์แลนด์ นอกเหนือจากนี้การศึกษาค้นคว้าความชุกของการติดเชื้อ HAV และ HEV ในกลุ่มประชากรที่ศึกษาพบว่า ความชุกของภาวะตับอักเสบเฉียบพลันที่เกิดจาก HAV (3%) มีความใกล้เคียงกับความชุกของการเกิดภาวะตับอักเสบเฉียบพลันที่เกิดจาก HEV (2%) ดังนั้นข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้คือ ควรมีการตรวจหาการติดเชื้อ HEV ในผู้ป่วยที่มีภาวะตับอักเสบเฉียบพลัน การตรวจหาแอนติบอดีชนิด IgM ที่ให้ผลลบในผู้ป่วยที่ HEV PCR ให้ผลบวกนั้นแสดงให้เห็นว่าการตรวจหาแอนติบอดีอย่างเดียวนั้นอาจไม่เพียงพอ และการตรวจ PCR อาจเหมาะสมสำหรับการตรวจวินิจฉัยเบื้องต้นสำหรับผู้ป่วยในโรงพยาบาล ส่วนการตรวจพบว่ามีแอนติบอดีต่อเชื้อ HEV ชนิด IgG ที่ให้ผลบวกในเปอร์เซ็นต์ที่สูงนั้นเป็นการยืนยันถึงการศึกษาระบาดวิทยาของการติดเชื้อที่ผ่านมา

วิลาวัลย์ แซกรัมย์

ฝ่ายตรวจคัดกรองโลหิต

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย